

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petitor prima dată 14 bani, a doua oară
12 bani, a treia oară 10 bani.

E cu putință „impăcarea”?

În urma celor ce vedem, că se petrec în sânul șovinistilor maghiari, răspundem, că: *nu!* Iar în cele următoare vom căuta a lămurii puțin lucrurile, ca astfel cetitorii noștri mai ușor să-și poată face o icoană asupra stărilor din această țară nenorocită.

Nu dragostea de noi, ci alte împrejurări, cari s'au ivit în timpul din urmă, a îndemnat pe contele Tisa să caute întrucât e cu putință o alipire, o împăcare între Maghiari și Români. Ministrul-președinte Tisa e un om cu voință tare. Asta a dovedit-o el și până acum din destul. Poate nimenea afară de el, n'ar fi fost în stare să țină piept cu atâția contrari din sânul partidelor opoziționale ungurești. Numărul acestor contrari ai lui Tisa s'a înmulțit tare în anul trecut, când el (ca președinte al dietei) a scos din parlament pe mulți deputați gălăgioși. Aceștia încă de atunci i-au jurat răsbunare lui Tisa, dar cu toate acestea, până acum nu i-au putut face nimic. Din contră, fostul președinte al dietei pe atunci, e azi ministru-președinte al țării. Deputații opoziționali îi poartă însă mereu sâmbetele și nu vreau să lase nici un prilej nefolositor spre a intrigă contra lui Tisa.

De când cu aceste certuri urite în sânul partidelor ungurești s'au ivit o seamă de întâmplări în politica externă a Monarhiei noastre. Înțelegem în prima linie războiul balcanic cu urmările lui. Aceste întâmplări din Balcani îndeamnă azi pe conducătorii Monarhiei noastre, — atât în Austria, cât și în Ungaria, — să se gândească tot mai cu deadinsul la împăcarea și mulțumirea tuturor popoarelor, cari locuiesc pe pământul Austro-Ungariei. Și cum între cei mai asupriți cetățeni ai Monarhiei se numără Românii, guvernul Ungariei s'a văzut îndemnat și silit a căuta: cum s'ar putea domoli poporul românesc locuitor pe plaiurile acestea?

Dar, cum am zis, guvernul ungar n'a ajuns la acest gând, fiindcă l'ar fi cuprins dintr'odată mila față de noi Români, — ci fiindcă războiul balcanic a scos la iveală pericolul cel mare pentru o țară, dacă cetățenii ei nu sunt deopotrivă mulțumiți și îndreptățiți.

Pe de altă parte, noi, Românii, suntem aproape patru milioane de locuitori în Ungaria. Iar cel ce crede, că va putea omori un popor de atâtea milioane sau îl va putea contopi într'o altă nație — acela e bun de dus la malamuc, iar nu lăsat să facă politică.

Mai este însă și o altă împrejurare, care silește pe asupritorii noștri politici, ca

să caute o oarecare împăcare a Românilor din Transilvania și Ungaria. E cu putință, ca nu peste multă vreme să se înceapă un nou războiu în Balcani. Și cum existența monarhiei noastre e în strânsă legătură cu stările din Balcani, — s'a ivit părerea, că un al doilea războiu balcanic nu-i iertat să mai afle poporul românesc din Monarhie atât de nemulțumit. Din contră, trebuie căutat: cum s'ar putea mulțumi acești cetățeni? — fiindcă nemulțumirea lor aduce cu sine și nemulțumirea României față de Austro-Ungaria. Iar prietenia României îi e de mare folos Monarhiei atunci, când s'ar încinge un nou războiu balcanic. De aceea ministrul-președinte Tisa a fost însărcinat cu căutarea modului pentru împăcarea Românilor din Transilvania și Ungaria.

Această desvoltare a împrejurărilor, cărmuitorilor noștri politici nu le-a fost pe voie. Dar n'au avut ce face. Au trebuit să caute atingere cu conducătorii partidului nostru național. Aceștia, la rândul lor, și-au spus dorințele și cererile lor, în urma cărora s'ar putea ajunge la pace.

De luni de zile încoace s'au purtat confătuiri. Iar în zilele următoare se crede din partea unora, că „pacea” se va încheia în toată forma. Vedem însă, că în fața acestor stări presa șovinistă maghiară a început a urla cu groază; deputații opoziționali (contrari guvernului) invinuesc pe Tisa, că el vrea să vândă Ardealul; o ceată de Unguri au ținut în zilele acestea o adunare la Cluj, unde s'au declarat contra oricărei împăcări a Maghiarilor cu Românii; același lucru l'a hotărât și congregația (adunarea) comitatului din vecinătatea Budapestei etc.

Iar în dieta țării, Marți și Mercuri în săptămâna aceasta, au avut loc niște ședințe din cale afară de șomotoase. Deputații opoziționali s'au năpustit cu toată furia asupra lui Tisa. E drept, că ei au adus înainte și alte motive, cum e legea de presă și înșelătoriile lui Lukaci, — de fapt însă, corifei ca de-al de Aponi, Andrași, Iust etc. cred că acum e sosit momentul să frăstoarne pe Tisa, care altcum le „tradează patria lor”. Și e sub toată critica ceea ce s'a petrecut în dietă în ședințele de Marți și Mercuri acum. Oamenii aceia par că-s smintiți. Ei nu mai au nici o rușine de lumea din străinătate. Altcum n'ar fi în stare să înceneze astfel de scandaluri în dietă, unde e vorba că sunt trimiși pentru a se chibzui la olaltă în mod cinstit, iar nu a se batjocori unii pe alții.

Ce însemnează aceasta? Că în țara noastră domnesc stări foarte bolnăvicioase!

Că aici oligarhii ar vrea pe vecie să-și poată bate joc de milioane de cetățeni, cari, — după părerea lor, — sunt buni a da numai cătane și dare.

Ei nu caută să vadă: Cu ceace îmbie guvernul *se va învoi poporul românesc?* Pentru că oricât de tare s'ar umflă foile șoviniste maghiare, — asta pe noi nu ne înfrică de loc. Din contră, în sânul poporului nostru tot mai mult se conving oamenii, că noi azi-mâne nu mai avem nimic ce perde, poate sufletul din oase.

E înspăimântător a cetii gazetele ungurești în aceste zile. Îți vine a crede, că oamenii aceia, cari le scriu, nu mai au toate doagele la cap. Știm, nu-i vorbă, că presa maghiară e toată în mâinile Jidanilor, cari își văd existența periclitată, dacă nu vor mai putea bârfl pe cetățenii nemaghiari. Mai altcum ne venia câte odată a crede despre unii politicieni maghiari. Oricât îi știm pe aceștia de șoviniști, — totuși credeam, că în fața crudelor stări vor înțelege mai ușor glasul vremii, care strigă: până aci a fost destul, mai departe să nu urmați astfel, că atunci va fi rău!

Dar nu, ei dau înainte cu injurăturile la adresa Românilor. Pe Tisa îl amenință, ca nu cumva să încheie pace cu Valahii, iar pe noi vreau să ne înfrice și să ne facă a crede, că în țara aceasta nu mai putem spera la nici un bine, decât dacă ne maghiarizăm.

La aceasta răspundem, că ceice cugetă astfel, se înșală amar. Noi Românii din Transilvania și Ungaria știm ce vrem: *egală îndreptățire cu ceilalți cetățeni ai patriei.* Această îndreptățire *trebuie* să ni se dea, altcum va urma rău după rău. Și ar fi în interesul cărmuitorilor noștri, dacă această egală îndreptățire s'ar înfăptui încă de cu bună vreme. Azi poporul românesc doare încă pace, dar o pace *cinstită*. Azi mai este încă în noi o bucată de liniște, care ne îndeamnă a privi toate svârcolirile șoviniste.

Dar, dacă oligarhii puternici de azi continuă mai departe cu hulele și prigonirile contra noastră, atunci e peste putință ca lucrurile să mai dăinuească mult așa. Urmând ei astfel, poporul românesc va pierde orice speranță, că în țara asta se poate face dreptate, ceea ce ar fi la urmă îngrozitor.

De aceea strigăm încă la timp șovinistilor maghiari: Răsgândiți-vă ce faceți, până mai e vreme! Nu duceți lucrurile spre prăpastie, fiindcă atunci o să vă călțiți amar! Un popor de milioane nu se va lăsa să piară în veci și pururea! Iar dacă nu vreți încă a crede aceasta, atunci o să se vadă la vreme!

Maghiarii și „împăcarea“.

Nici nu se știe nimic sigur asupra condițiilor de împăcare între Maghiari și Români, — deoarece nu s'au făcut încă mărturisiri apriate din partea Românilor sau a lui Tisa, — și lumea maghiară a dat deja alarma în lung și lat, că „țara e 'n pericol“, „Ardealul e 'n primejdie“, „Tisa vinde „patria lor“ Valahilor“ etc. etc.

Toate gazetele maghiare sunt pline de minciuni și scornituri de tot felul. Unele scriu așa din cea mai mare ură față de Români, altele pe lângă ura față de noi mai văd aci și un prilej bun de-a ataca pe Tisa.

Intre astfel de împrejurări, presei (gazetelor) noastre românești i-se impune datoria de a limpezi lucrurile și a face cunoscut oamenilor noștri cum cugetă Maghiarii în aceste zile asupra poporului român. Aceasta e cu atât mai de lipsă, fiindcă trebuie tot mai bine să ne dăm seama asupra la ceace ne putem aștepta în viitor dela cărmuitorii de azi ai acestei patrii.

De aceea, în cele următoare vom căuta a înșiră, pe scurt, ce spirit domnește în țară, în dietă și în presa maghiară asupra încercărilor de împăcare.

Mărturisim însă dela început, că tot ceace a pătruns până acum în public asupra condițiilor de pace, *nici pe departe nu ne mulțumește*. Acele concesii ale contelui Tisa sunt în mare parte lucruri mărunte, cari pot cel mult îndrepta unele călcări de lege și nedreptăți din trecut, — dar nu vedem și nu știm de garanții mai mari, în urma cărora poporul românesc să se poată desvoltă liber atât pe teren politic, cât și pe cel cultural și economic.

Prin urmare: chiar dacă Maghiarii, pe lângă aceste condiții mărunte, ar primi bucurios „împăcarea“, — asta încă nu însemnează, că Români vor face același lucru. Condițiile de pace ar trebui să fie mai întâiu întărite de *Conferența Națională*, care de sigur, că nu poate întări o pace slabă. Nici de aceea nu s'ar putea ține seamă, că vezi Doamne, lumea maghiară face gălăgie, e contra „împăcării“, prin urmare mai mari drepturi nu se pot da.

De toate acestea noi nu putem ține seamă, ci lucrul de căpetenie este, că: dacă ni-se dau drepturi egale, pe baza cărora toți cetățenii acestei patrii să fim la fel considerați din partea cărmuirii, atunci încheiem pace, fiindcă aceasta am considera-o ca o *pace cinstită*; la din contră, dacă ni se imbie numai lucruri mărunte, ceva ajutoare pe seama unora, sau ceva posturi pe seama altora, atunci nu se poate *încheia pace la nici un caz*, fie că ar vrea sau nu Maghiarii aceasta.

Asupra condițiilor de viață ale poporului românesc judecă Români cu cumpăneală și sânge rece. În judecata noastră nu ne lăsăm seduși de nimenea, cu atât mai puțin de șovinii maghiari, cari de sigur au pornit goana contra lui Tisa și din acel motiv, ca acesta să dea cât se poate de puțin. Iar când ar zice Români „Asta-i prea puțin, sub aceste condiții nu putem încheia nici o învoială, fiindcă nu va primi poporul nostru“, — el, Tisa, să poată răspunde: „Nu pot, nu pot să mă învoiesc la mai mult. recunosc că aveți dreptate, dar vedeți doar ce fac cu mine gazetele maghiare, deputații din opoziție și câți toți“.

Astfel stând lucrurile, poate acum mai

mult ca oricând să recere tărie din partea celorce se consfătuiesc cu contele Tisa. *Furia unor cercuri maghiare nu ne poate nici cât de puțin abate pe noi dela cere-rile noastre îndreptățite*. Ori se face o pace cuviincioasă pentru un popor de milioane, ori dacă nu mai bine lipsa. Pentru un os de ros nu-i permis să ne legăm mâ-nile, pentru lucruri mărunte ar fi păcat să se producă zăpăceală în sânul poporului nostru, care de pe urma unei astfel de păci n'ar putea vedea nici o îndreptare și nici o îmbunătățire a sorții lui.

Pentruca cetitorii noștri să-și poată face o icoană asupra șovinismului maghiar, care în aceste zile a ajuns culmea, vom da unele amănunte despre felul de gândire al păturii maghiare în legătură cu împăcarea dintre Români și Maghiari.

Comitatul Pestei contra „împăcării“.

Acest comitat a ținut zilele trecute o adunare, în care groful-trântor Desenfi a făcut propunerea, în urma căreia comitatul privește cu îngrijorare patriotică și protestează energie contra recunoașterii de drepturi pe seama unor cetățeni nema-ghiari. În urma acestei propuneri s'a încins o discuție mai lungă, în care membrii din partidele maghiare opoziționale au fost toți pentru primirea propunerii. Ba chiar și unii membrii din partidul guvernamental s'au declarat contra recunoașterii de drepturi pe seama naționalităților, dar cu toate acestea au zis, că ar trebui așteptat până când se va publică rezultatul consfătuirilor. Un membru din partidul muncii a spus însă, că această propunere se pare a fi îndreptată mai cu seamă contra contelui Tisa, la ceace vicișpanul Fazekas a răspuns că nu-i drept. La votare a fost primită propunerea lui Desenfi cu 198 contra a 175 voturi. Acuma e vorba, ca hotărîrea comitatului Pesta să se trimită tuturor comitatelor din țară.

Reuniunea ungurească EMKE din Cluj

incă a ținut Dumineca trecută o adunare, în care șovinistul profesor dela universitatea din Cluj, *Dr. Ștefan Apati*, a protestat contra la orice fel de înțelegere cu Români, fiindcă prin aceasta se periclitează Ardealul. O propunere în acest sens a făcut locșitorul vlădiciei reformat Karol Nagy. Iar ce e mai interesant: această căpetenie bisericească se ține de partidul muncii.

Scandaluri în dietă.

Deputații din opoziție împedecă pe Tisa să vorbească.

De Marți încoace ședințele dietei au ajuns iarăș o adevărată tabără de gălăgioși, unde se înfruntă unul pe altul și fiecare strigă ce-i place și cum vrea. Inzadar strigă prezidentul, inzadar îndreaptă la ordine pe gălăgioși, doar ei „vreau să apere patria“, care e în pericol, altcum „Tisa o vinde“. O săracă țară, o scump cuvânt „patrie“, dar cum te batjocoresc atâția! Par'că patriotismul e ceva marfă de vânzare sau de cumpărat!

Scandalurile au fost provocate de deputații opoziționali, cari s'au fost înțeles la olaltă, ca să vină la ședințele dietei, pentru a luă parte la desbaterile asupra noiei legi de presă. Această lege a fost adusă spre desbatere încă de câteva luni. Dar fiind cuprinsul ei foarte barbar, s'a

pornit din partea opoziției o luptă înșunată contra noiei legi. Contra acei legi s'a pus și muncitorimea din Budape pe picior, aranjând adunări de proteste.

În ședința de Marți au vorbit deputații Saghi, Haller, Szebený și Maczky tot contra noiei legi de presă. Urmează aș groful Mihail Karoli, care vorbește contra, zicând între altele: Noua lege vorba să fie o armă a guvernului contra opoziției, ca astfel să poată fi mai ușor urmăriți oamenii nevinovați. E o dovadă că guvernul vrea să sugrume libertatea de vântului. Și se știe, că presa (gazetele) e azi singurul mijloc, prin care cineva mai poate spune liber o părere.“ (De ce Maghiarii vorbesc astfel, atunci ce să nu zicem noi Români? E drept, că noua lege de presă e îndreptată și contra gazetei maghiare opoziționale, dar în prima linie se are în vedere ca gazetele naționalității să fie mai bine încătușate ca până acum. Nu ne temem însă nici de aceasta. Tăria în viitorul neamului nostru e cu mult mai mare, decât să ne mai putem teme, că s'ar viniștii și puternicii cărmuitorii de azi vor mai putea răpune. Din contră, cu cât ne năcăjesc mai mult, cu atât mai iute grabesc ei ziua de răsplată!!! *Red. F. Pop*

Apoi a continuat Karoli: Țara vede că toată puterea de cărmuire se razimă asupra maselor poporului (Karoli întinde lege aici poporul maghiar și muncitorimea). Acestora li se micșorează drepturile, loc să se caute delăturarea sărăciei; e de de nepriceput, că toată lumea e în ferbere. (Mamelucii deputați guvernamentali răsturnă iar opoziționalii strigă: Asta nu-i de răsplată!!!)

Deputatul *Sigmund Eitner* încă strigă: Numai Românilor li se dă favoruri, Maghiarilor nu! (se produce larmă).

Deputatul *Fernbach*: Vindeți Transilvania! (larma crește).

Karoli urmează: Guvernul de azi susține la putere numai fiindcă ține țara în sărăcie și năcaz, sângele curge, iar lipsa de lucru crește. Cât ce se va schimbă starea financiară, s'a isprăvit cu puterea guvernului. — La urmă cere, ca să se țină dela ordinea zilei desbaterea asupra legii de presă, care să se amâne pe alte vremuri și să fie schimbată într'o formă bună.

Vorbește apoi Vajoni (democrat), care scoate la iveală, că contra demonstrațiilor muncitorimei s'au luat cele mai întinse măsuri, de par'că ar fi temere de revoluție. Sute de jandarmi sunt în fața parlamentului. Eu nu știu, păzesc jandarmii pe polițiști, s'au polițiștii pe jandarmi. Militaia încă stă gata, stradele ce duc spre parlament sunt oprite pentru umblarea publicului. Și toate acestea, fiindcă muncitorimea voește să demonstreze contra noiei legi de presă, ce se desbate acum în dietă.

Perciunatul deputat se întinde apoi asupra consfătuirilor lui Tisa cu Români și zice: Ministrul-președinte Tisa poartă consfătuiri cu un partid, care, dupăcum se vede, primește instrucțiunile dela București. Aceste împrejurări nu sunt într'adevăr potrivite a sugrumă presa. De asemenea ministrul-președinte Tisa n'a lămurit afacerea, că de unde s'au plătit cele 1 milion și 400 mii coroane pentru casina-speluncă de pe inzula Margareta?

Deputatul *Daniel* (cătră Vajoni): Asta nu te privește! — Deputatul *Rot* (cătră Daniel): Dumneata încă te vei afla în această casină! (Se produce larmă mare).

Se scoală guvernamentalul Illes, care are desbaterea legii de presă, iar după aceea urmează la cuvânt

Ministrul-președinte Tisa voind a se apăra contra învinuirilor, ce i-se aduc legătură cu casina de pe inzulă Margareta în Budapesta. În decursul vorbirii nu este de o *putare ordinară* ținută aceluia, și învinuiesc cu tot felul de lucruri pe un ministru cinstit. — La auzul cuvintelor de *putare ordinară* se încinge o larmă grozavă în sală. Deputații opoziționali provoacă pe președintele, ca acesta să îndrume la ordine pe Tisa, iar deputații guvernamentali îl audează pe ministru-președinte).

Președintele sună clopoțelul, larma este, președintele îndrumă la ordine pe deputatul Beck, apoi pe Justh, care îi strigă președintelui: Indrumă la ordine pe ministru-președinte!

Președintele dietei îndrumă a doua oară la ordine pe Justh, care din nou strigă: E nemernicie, ce se petrece aici. (Se produce o larmă mare în toată sala).

Deputatul Zlinski strigă din nou: De ce nu îndrumi la ordine pe ministru-președinte!? (Iarăș se produce larmă în dreapta și stânga. Deputații guvernamentali strigă: Asta tot nu mai merge așa!)

Dep. Zlinski: Nemaipomenită porcă! (larma continuă).

Președintele: După ce deputații Zlinski și Justh, deși îndrumați în mai multe rânduri, se împotrivesc mereu ordinațiilor mele, propun ca ei să fie arătați la comitetul de imunitate (comitetul care judecă deputații dietali). La auzul acestor cuvinte ale președintelui Beöthy, deputații opoziționali strigă: Nemernicie! Obrăz-e!

Intr'aceea partea cea mai mare a deputaților opoziționali părăsesc sala de ședințe.

După aceea președintele Beöthy propune, iar dieta primește, ca deputații Fernbach, Beck, Lovasi și groful Karoli încă să fie arătați comitetului de imunitate.

În fine urmează să vorbească mai departe ministrul-președinte Tisa, care în urma scandalurilor întâmplăte, se estinde mult asupra ținutei deputaților opoziționali, iar asupra „pactului“ cu România în scurte cuvinte, următoarele: „Eu spun, că cu mare greu aștept momentul când asupra acestor consfătuiri voi pu-

teă face cunoscut dietei lucrurile amănunțite. Astăzi n'am ajuns însă atât de departe“.

Ședința se încheie la 7 ore seara, anunțându-se cealaltă pe Mercuri la 10 ore înainte de amiază, când se va continua desbaterea asupra legii de presă.

Ședința de Mercuri s'a început ceva înainte de 11 ore, într'o larmă continuă. Deputații din opoziție au fost deja înainte de 10 ore prezenți, iar când au auzit de hotărârile comitetului de imunitate, păreau ca turbați. Președintele dietei, după deschiderea ședinței, îndrumă azi la ordine pe Tisa, pentru cuvintele nepotrivate, pe cari le-a folosit ieri. (Opoziționali strigă: De ce nu s'a făcut ieri aceasta?)

Se cetește apoi hotărârea comitetului de imunitate, în urma căreia deputații Lovasi e oprit pe 15 zile de-a lua parte la ședințele dietei, Fernbach și Justh tot așa. O larmă grozavă se încinge, când președintele întreabă dieta, că consimte, ca Zlinski să fie oprit dela 45 ședințe? (așa cere regulamentul, când e vorba de oprirea dela atâtea ședințe). Dieta mamelucilor, se năstește că primește propunerea, ca să fie oprit. Scandalurile se țin lanț. Deputații opoziționali și guvernamentali se ceartă și se înfruntă cu vorbele cele mai bătărâne. Președintele îndrumă pe deputații opriti dela ședințe: Karoli, Fernbach și Lovasi, ca să părăsească sala de ședințe. Ei nu vreau. De aceea președintele Beöthy ridică ședința, iar mamelucii guvernului ies toți afară.

După câteva minute intră în sală garda (poliția) parlamentară, sub comanda căpitanilor Gerö și Bárt. Comisarul Lakovici cetește numele deputaților, cari trebuie să părăsească sala, dar aceștia nu se mișcă din loc. Se naște din nou larmă. Acum comisarul dă poruncă gardei, ca să scoată afară pe numiții deputați. Atunci se scoală și ei și părăsesc sala de ședințe, fiind conduși de garda parlamentară. E aproape 1 oră, iar adevărata ședință încă nu s'a început. Cealaltă deputați opoziționali nu pleacă, ci rămân în sală mai departe.

Deschizându-se ședința se ridică ministrul-președinte Tisa, care dă unele lămuriri asupra consfătuirilor cu România. Asupra acestei afaceri îi făcuse întrebare în dietă hingherul politic Aponi, celce se teme, că în urma unei învoielii, legea lui va fi cea dintâiu, care ajunge sub săcuri.

Tisa a declarat cam următoarele: Con-

sfătuirile cu România se fac fără nici o periclitare a statului sau a limbii statului. Dar acum nu mă aflu în puțința de a putea da lămuriri în toată forma. Amintesc însă, că îmbunătățirea sortii Românilor din patrie e de lipsă în interesul statului. Voiesc să cunosc plângerile Românilor, fiindcă vreau să delătur neîncrederea ce s'a înstăpânit la naționalitățile din patrie față de Maghiari. De altmintrelea, un Maghiar nici nu se poate declara pentru alte planuri, decât ceace e cu puțință pe baza recunoașterii națiunii politice maghiare, care îi dă statului ungar caracterul național.“ (Aici e „ideia“ cu statul național maghiar. Red. Foi Pop.).

Mai departe a căutat Tisa să micșoreze tot ceace ar fi să li-se dea Românilor. Pentru liniștirea oligarhilor șovinisti mai înțelegem asta, dar pentru mulțumirea unui popor de aproape patru milioane nici pe departe nu putem recunoaște aruncarea ăstorfel de fărâmituri.

Peste tot ministrul-președinte Tisa a vorbit foarte nelămurit, așa că omul cel mai rafinat nu poate ști, că adevărat: ce dă și ce nu dă?

Cu totul mai altcum se declarase Tisa cu o zi înainte, față de niște deputați pe gangurile dietei. Atunci a spus, că Români vor primi concesiuni pe terenul administrativ, cultural și economic, iar acestea se pot da pe baza legilor, ce le avem. Dar nici atunci n'a lămurit nimic, ce și cum.

Nu mai încapă nici o îndoială, că totul se învârtă în jurul la câteva mărunțisuri, cu cari Tisa ar vrea să scoată ochii unui popor de milioane. Da lucrul acesta nu se va întâmpla, fiindcă conducătorii nostri nu se vor putea învoi la primirea de sfârmituri.

De altcum așteptăm publicarea întregii vorbiri a lui Tisa. Când scriem aceste rânduri nu o avem încă, ci numai unele amănunte din ea.

Între astfel de împrejurări nu trebuie să ne mai mirăm de loc, dacă vom auzi azi-mâine, că din toate consfătuirile nu s'a ales nimic. Asta e de prezent părerea noastră, dacă nu mai vin alte schimbări înainte. Șovinismul maghiar și-a ajuns culmea — și pace bună! Pentru delăturarea lui e de lipsă alt leac!...

(Vezi mai departe la pagina 5.)

Cu paloșul.

99

ate vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

— În asemenea împrejurare, zise Mihu, e să încălecăm numai decât și să ne în urmărire lor, cai sunt destui în. Dar pe Balc trebuie să punem nu încăcăt mâna, căci altfel nimica nu am. Cetatea era doară așa și așa a noastră vreme ce Părintele cunoștea și făcuse alta dela sihăstrie până sa.

— Da, zise Părintele, Balc trebuiește t numai decât: prinderea lui singură împănă paguba pricinuită scopurilor prin această lovitură pripită.

— Mihu plecă capul la auzul acestor cuvinte. Dacă, urmă călugărul, Balc este în vre-o tainiță, el nu va putea

scăpă, căci vom face pază bună, iar foamea și setea îl vor sili să iasă. Mai rău ar fi pentru noi dacă ar fi acuma afară din zidurile Cetății. De accia grăbiți să vă puneți în urmărire lui.

Mihu spuse câteva cuvinte lui Ion Creangă care dispărură, urmat de vre-o câțiva oameni.

— Căți Nemți au căzut? întrebă Stroici.

— Morți sunt numai doi, răspuse Stoica Prisăcariu; erau de strajă pe turnuri și au fost uciși de oamenii noștri care păzau în tovărășie cu dâșii. Alți patru sunt răniți însă numai unul greu și șapte-sprezece sunt teferi, dar legați cobză.

— Eu știam că numărul lor era de douăzeci și cinci, unde sunt ceilalți doi?

— Unul o fost învoit aseară de Crișatul cel tânăr să se ducă până la Humulești, celalalt nu știu unde poate să se afle.

— Dar slujitorii veniți cu Voievodul și cu solul unguresc?

— Vro patru trăiesc, legați și ei, cei-

lalți sunt acuma departe.

— Cum? întrebă Stroici, au fugit?

— Leșurile lor se află aice, răspuse Stoica liniștit, dar sufletele lor trebuie să fi ajuns acuma în iad.

Tocmai atunce apărură Ion Creangă și oamenii care îl întovărășise, aducând cu dâșii un număr mare de cai înșăuați.

— Cincizeci și doi de cai găsit-am în grajduri, zise el, și toți sunt buni, mai cu samă acești doi care-i țin eu de frâu.

Fără a mai pierde vreme, Mihu și cu Stroici încălecară pe caii care-i ținea Ion Creangă, iar ceilalți fură luați de acei doi Români care erau cunoscuți de călăreți mai buni și erau mai bine înarmați. Poarta cea mare fu deschisă, podul lăsat în jos, iar la capra călăreții se împărțiră în două cete, unii, cu Mihu, apucară în dreapta iar ceilalți, cu Ștefan, spre Târgul-Neamțului. Vro treizeci de oameni pe jos îi urmăriră în curând și se îndreptară la deal, pentru că căută pe fugari în pădurile de de-asupra Cetății.

Dragostea de carte.

Ce zice un cetitor al ziarului nostru.

Au trecut frumoasele și înălțătoarele serbători ale Nașterii Domnului cu bucuriile și petrecerile lor, a trecut și Anul-nou cu felicitările și vrăjitoriile îndatinat la poporul nostru. Acum suntem la Sfântul Botez sau Boboteaza, când îngerul Domnului s'a arătat în formă de porumb și a zis: „Acesta este fiul meu cel iubit într'u carele bine am voit“.

Atâta s'a scris cu ocaziunea acestor serbători; în atâtea felieri s'a cântat și preamărit fiul născut din Maria și multe se vor mai scrie încă despre această întâmplare, căci mare a fost minunea și mare a fost darul ce l'a adus în lume, cu venirea Lui pe pământ.

Intre multele învățături și sfaturi, cari s'au dat în aceste zile de praznic prin gazete, — deși unele nu se referesc la Dumnezeu și la biserică, — totuși au în ele ceva din porunca, din iubirea și dragostea Lui, ce o are față de noi oamenii. El a zis către iubiții săi apostoli: „mergând în lume, învățați toate neamurile“....

Locul acestor apostoli îl au azi preoții și învățătorii, cari sunt puși anume să lumineze și învețe pe cei neluminați și neînvățați. Și această lumină și învățătură să dea astăzi în școală.

Școala de azi, așa cum e ea, își implinește această datorință și copilașii noștri îi vedem de micuți intrând în tainele scrisului și ale cetitului. Dar, dupăcum vă este binecunoscut, tuturor celor ce cetățu gazetă, e mare neștiința și gros întunerecul la cei mai bătrâni, cari n'au avut fericirea să umble la școală când au fost mici, și la aceia cari din vina lor s'au a altora nici azi, în veacul științei, n'au școală în sat.

Vă este cunoscut, dragi cetitori, stăruința, sfaturile, îndemmurile, rugămintile și apelurile, cari se dau tuturor cărturarilor noștri dela sate, din partea Asociațiunii și a căpeteniilor lor bisericesti, ca să învețe pe analfabeți (neștiutori de carte) la scris și cetit. Aceste sfaturi au și fost ascultate de unii preoți și învățători, dar sporul lor e mult mai mic, față cu neștiința de carte, ce apasă asupra poporului nostru. Pentru acest mic spor însă, dragii mei, nu putem să învinuim pe nime. S'au dacă e să ne învi-

nuim, apoi de vină suntem toți: domnii și țărani deopotrivă.

Dar se zice: „Pe un popor când îl cearcă Dumnezeu, îl învrăjbește“. Noi nu suntem însă învrăjbiți, ci ne iubim unul pe altul, domn pe țaran și țaran pe domn, iar Dumnezeu încă ne iubeste. De aceea și răului acesta în unire și bunăînțelegere avem să-i punem cap.

Cei puși în fruntea poporului ne vom nizu din ce în ce mai mult să lățim lumină și știință, să depărtăm întunerecul. Dar cum ne-ați putea ajuta voi, iubiți țărani, în aceasta muncă grea a noastră? Răspund tot eu în locul vostru: Cu foarte mult!

Azi, mulțămim lui Dumnezeu, avem pe satele noastre o mulțime de țărani luminați, harnici și înțelegători la lucruri bune. Pe masa acestora află cărți, gazete și pe de-asupra mai este ceva în lucru: ei vin în atingere mai apropiată cu fiecare țaran din sat. Ei știu și cunosc starea fiecărui consătean, văd îndemmurile rele sau bune ale fiecăruia, și i se dă prilej mai des a vorbi cu vecinii și rudele sale despre comoara asta neprețuită.

Voi, dragi țărani, cari vă țineți de această tagmă de săteni mai luminați și mai cu dare de mână, mai cu tragere de inimă spre înaintare, ne puteți ajuta prin îndemnarea consătenilor vostri ca să aboneze gazetele românești. Prin aceasta voi v'ați făcut apostolii culturii strămoșești, a-ți îndeplinit o faptă, care pe cât vi-se pare de mică și neînsemnată, pe atât e de mare și prețuită de noi, cari știm ce bine și înaintare înseamnă azi o gazetă pe masa unui țaran.

Să deie Dumnezeu, ca rândurile aceste izvorite din cea mai caldă dragoste românească, să vă deie de gândit în zilele Sfântului Botez, ca să deveniți cu toții apostolii dragostei de învățătură.

Unul eșit din opinie.

Ce scriu alte gazete.

„Drapelul“ (Lugoș), al cărui director e dl. *Valeriu Branște*, membru în comisia românească pentru consfăturile de pace între Maghiari și Români, scrie în numărul dela 10 Ianuarie n. 1914, între altele următoarele:

„Dacă a mai fost de trebuință a se da dovadă cât de puțină pricepere au pentru adevăratele interese ale poporului maghiar cei-

ce fac astăzi politica în numele acestui popor, apoi *presa șovinistă* (gazetele cele ale afară dușmănoase) aduce cu îngăgare această dovadă. Ceeace se spuscrie de prezent în toate gazetele maghiare de teama unei apropieri maghiaro-române întrece orice margine. Sunt în stare a face cele mai sfruntate minciuni, a face cele mai desperate născociri, numai să zădărnicească odiosul „pact“ (invoială), despre care vorbește atât de mult, fără a se cumă adevărata stare a lucrurilor. Pe calea această se duce șovinismul spre prăpastie, dărniciind nu numai așa zisul pact, — și de altfel este întrebarea, că se va ajunge sau ba, — dar face totodată cumpătată toate legăturile internaționale și gaturile cu țerile străine) ale Ungariei peste tot ale Monarhiei.

„Și e bătător la ochi, că față de stă răscoală șovinistă nu se găsește măcar un singur glas maghiar, care strându-și cumpăneala și judecata dreaptă să se întrepună contra acestei porniri șoviniste. În sfârșit, nebuni sunt pretutindă dar în momentul hotărâtor tot iasă la față păreri cumpătate și cu scaun la judecată în presa maghiară însă zadarnic amă acest glas hotărât al celor cu sânge curat și cumpătați. Par'că pe toți i-a apucatejul nebun.

„Tisa doar nu de dragul nostru având în vedere poporul maghiar, a consfăturii cu partidul național românesc, că doar s'ar fi convins contele Tisa nedreptățile Românilor sunt adevărate cererile lor îndreptățite, — ci pentru că s'a convins, că în noua stare politică de mare lipsă pentru poporul maghiar să se înfăptuiască stări bune între România și Maghiari.

„Pentru neizbutirea pactului întreaga răspundere presa șovinistă apoi întreaga goană contra lui Tisa a fost rost, dacă ceice au pornit-o cu atâta șunare, ar mărturisit pe față, că ei n'au reșe îndreptățirea poporului românesc micirea lui, ca astfel să fie absorbită în mul maghiar. Această dorință, nu doim, că va fi trăind în sufletele românești dar pe față nu cutează astăzi nimeni să spună.

„Cea mai simplă combatere a lui Tisa ar putea fi din partea șovinismului maghiari, ca ei să fie contra la orice-

LV (55).

O fată de oștean.

De abie se închisese poarta Cetații când Părintele Isaia poronci:

— Pintilii să ieie douăzeci de oameni cu facle și să vie cu mine, ca să căutăm cu de amănuntul dacă nu cumva vom găsi ascunzătoarea lui Balc.

Călugărul își aduse aminte că auzise odată vorbindu-se că, în sala cea mare, este o ușă ascunsă, deschizându-se cu meșteșug și în dosul căreia ajungeai într'un feliu de săliță, lăsată în ziduri și care ducea sub Cetate, la o tainiță. Vroia să încerce să găsească acea ușă și, cu ajutorul lui Pintilii, s'o deschidă.

Ajuns în sala cea mare unde totul fusese răscolit de oamenii care intrase într'insa cu Stroici, pipăi și bătă în zadar în fiecare palmă de părete: nicăiere nu auzi sunând a deșert. Pintilii căută cu tot de amănuntul, dar nu pută să găsească cea mai mică crăpătură care să-l fi pus pe urma unei deschizături.

Se făcuse acuma ziuă: faclele fură stinse.

— Care din voi, întrebă călugărul, a luat parte la întâia căutare făcută în aceste odăi de kneazul Stroici.

— Noi, Părinte, ziseră vr'o patru țărani.

— Căutat-a kneazul cu de amănuntul în toate odăile, întrebă Isaia. Răspunde tu, Neculai Vleja, că te știu om deștept.

— O căutat cu de-amănuntul în toate odăile afară de aceea în care doarme Crijatul cel bătrân și unde se află Jupâneasa lui.

— Și de ce n'o căutat el și acolo?

— Când era să intrăm, o ieșit afară slujnica Jupănesei și o spus kneazului să nu intre în zadar, căci în odaie nu se află nici unul din acei pe care-i căutăm, dar numai Jupâneasa desbrăcată.

— Și kneazul Stroici s'o mulțămmit numai cu atâta incredințare? mai întrebă călugărul zâmbind.

— Da, n'o mai stăruit să între și ne-o chemat în altă parte, lăsând înaintea ușii

un om de pază ca să nu cumva să se să între niscai-va de ai noștri.

— Mie mi se cade să fiu mai bătrân decât kneazul Stroici, zise Părinte îndreptându-se spre ușă. Următorii.

La ușa Mariii se afla într'adăstrijă un Român sdravăn, răzămă baltag urieș. Când văzu pe călugărul piindu-se, se dădu în lături. Isaia ieși ușă, aceasta se deschise și Hertha ieși.

— Vreau să vorbesc cu stăpânul călugărul și, împingând-o în lături, intră în odaie.

Pentru acele vremuri și date în prejurările în care se aflau atunci țării, odaia de culcare a Cavalerului brecht eră îmbrăcată cu mare bogăție.

Patul era de lemn de nuc neagră dar împodobit cu numeroase săpături tuind izvoade frumoase. Dela verigă dachinului, asemenea de lemn de mestece, atârnavu niște scoarțe de mare frunză. Alte scoarțe acopereau părțile albe ale lile de scânduri late de brad. De-

tre Maghiari și Români, zicând, că: interesele de viață ale poporului maghiar nu pot recunoaște respectarea intereselor de viață ale poporului român, sau întors, din ar urmă lupta pe moarte și viață între Maghiari și Români. In acest caz urmările ar fi lămurite! Aici nu încap pacinic îng'olaltă Maghiarii și Români, prin urmare sau unii sau alții trebuie să piară. In acest caz am înțelege întreg războiul preșovinate. Dar afară de Banfi — și aici numai după ce a căzut dela putere — nici un politician maghiar nu susține pe această părere. Și totuși ținuta lor politică e purtată de așa, încât trebuie să eadă omul, că ei una zic și alta fac."

Tiri politice din străinătate

Turcia. Pe lângă toate înfrângerile ferite, Turcii tot nu se lasă. Ei au început acum să-și reorganizeze armata. Spre acest scop s'au înțeles cu Germania, de unde a fost trimis generalul *Liman de Sanders*, care are de scop, ca să facă rândul în armata turcească. Dintre ofițerii străni cam 200 de inși, dela colonel (oștâr) în sus, au fost trecuți la penzie. Dar ca ministru de războiu Sultanul a numit pe Enver bei, cel care a cuprins înapoi Adrianopolul dela Bulgari.

Turcia nu voește să se împace așa or nici cu înființarea Albaniei, ca țară sine stătătoare. Se știe, că puterile europene au numit pe tronul Albaniei pe prințul de Wied. Cu toate acestea, Turcii pornit mai zilele trecute o mișcare, cu scop de-a pune în fruntea țării un domnitor mohamedan și anume pe Izzet pașă. Dar aflându-se planul junilor Turci, când ministrul austro-ungar a cerut deslușiri dela guvernul turcesc, acesta a declarat, că el nu e nici un amestec în toată afacerea. De altcum se crede, că prințul de Wied o să-și ocupe în curând tronul, dar să vede noul domnitor încă nu e sigur, ce să eadă, de aceea tot amână lucrurile.

Grecia se ia mereu la harță cu Turcia în cauza Inzulelor Egeice (cari se află între Turcia și Grecia). In urma ținutei în război peri a Turciei față de Albania, se pare unele puteri mari se dau mai mult pe partea Greciei. De aceea se crede, că insulele Kios, Mitilene, Lemnos și Sancolke vor fi alipite la Grecia. Dar se 'n-

ri mari, de lemn de nuc săpat, o masă operită cu o învălitoare de pânză de in, dungii și ciucuri de aur, pe care se vede o mică oglindă prinsă într'o ramă de argint, două jilțuri mari, tot de lemn de nuc săpat, căptușite cu perine de catifea verde, și scaune cu trei picioare și mai multe mese de argint și de alamă alcătuiau îmbrămintea.

Pe unul din jilțuri ședeă Maria; se vede că rochia albă ce o purtă fusese ancată în grabă pe dânsa, iar părul bălan atârna pe umere. In celalalt jilț ședeă părintele Anselm. Amândoi se sculară când intră pe Isaia.

— Mă iartă, Jupâneasă, zise el, dar m'arstă făcându-mă mai bănuitor decât kneazul Stroici, este de datoria mea să caut că nu cumva se găsește aici vr'o ascunzătoare în care să fie ascuns Voevodul.

— Puterea este în mâinile Cuvioșii părinte, poți face ce vrei, dar această putere va fi în zadar, aice nu este nici ascunzătoare nici ascuns.

țeleg de sine, că cu asta nu se va învol așa ușor Turcia.

Astfel stând lucrurile, e foarte ușor cu puțință, ca între Turcia și Grecia să izbucnească în curând un nou războiu. De așa ceva se și pregătesc amândouă țările. Altcum nici nu se poate înțelege, că atât Grecia, cât și Turcia, și-au comandat noi vapora de războiu și au început reorganizarea armatei.

Rusia, care de atâta putere de vreme își bate capul, cum ar putea pune mâna pe Constantinopolul Turciei, — se pare că și-a luat înainte ca să-i amărăscă și mai tare zilele Turciei. Dupăcum se știe, în Azia mică sunt cu mult mai mulți Turci ca în Europa. Acești Turci sunt amestecați cu Armeni. Rusia a început acum de curând a lua în apărare pe Armeni, cari sunt tot așa de apăsați din partea Turciei, cum erau celelalte popoare creștine din Turcia europeană.

Temându-se de ceva mai rău, Turcia a făgăduit Rusiei, că va da Armenilor drepturi mai mari și o libertate mai cum se cade că până acum. Dar Rusia tot cârtește, când una, când alta. Odată cere cutare lucru pe sama Armenilor, altădată se resgândește și mai cere ceva din nou. Aceste stări și porniri mai curând îl face pe om a crede, că Rusia caută pricina cu lumânarea. Prin asta ar vrea, ca într'o bună zi să provoace un nou războiu contra Turciei. Iar atunci Dumnezeu știe ce va mai urmă. Ar fi, poate, de sigur începutul marelui războiu european. — Din cele amintite mai sus, pe scurt, cetitorul își poate ușor face părerea, că cu greu ne putem aștepta la o pace îndelungată în Balcani.

Dați dreptate popoarelor!

Ideile actuale cuprinse în versuri ușoare, pentru o mai bună înțelegere din partea țărănimii noastre.

De George Fleșariu,

Maior în retragere, Aigen-Salzburg.

Cine robește popoară,
De boala Turcului moară,
Și să-l ajungă urgia,
Cum ajunse pe Turcia.

Geme Turcul și să sbate,
C'a domnit fără dreptate,

La un semn al lui Isaia, oamenii care îl urmau începură să caute în toate părțile, sub pat, în dulapuri, după ele. Păreții fură pipăiți cu cea mai mare îngrijire, dar nu se găsi urmă de ascunzătoare.

— Te rog, Jupâneasă, să mă urmezi până în sala cea mare, zise Isaia Mariii după isprăvirea căutării și părăsi odaia, urmat de soția Cavalerului și de mai mulți oameni.

Pe prag călugărul se întoarse și, văzând că Anselm urmează pe Maria, îi zise cu asprime:

— Dumneata nu te vei mișcă din această odaie fără de voia mea, apoi își urmă drumul spre sală.

Se oprî în mijlocul ei și făcî doi pași spre Maria, care văzându-l că stă, stătî și ea.

— Jupâneasă, zise el, ești Româncă și Româncă de neam bun și vestit. Ai luat de soț pe un străin; el o fost pentru Dumneata ca un părinte, iar Dumneata ia-l fost soție credincioasă, cu toate că în cale întâl-

Robind țări, robind popoară,
Și-acuma l'au dat afară.

Urlă „Groaza“ din Balcani,
Să dăm drepturi la țărani.
Plânge frunza codrilor,
Să dăm drept plugarilor.

Strigă „Spaimă“ din Carpați:
Să le dați drepturi la frați,
Și-i lăsați ca să-și vorbească,
Limba dulce românească!

Plânge țara și jelește,
Și de oameni să rărește;
Că mulți n'au ce mai mănacă
Și-o iau spre America.

Mare-i jalea prin Câmpii,
Că rămân toate pustii;
Câmpurile nelucrate,
Holdele nesămânate.

Copilașii fără tată,
Țara fără de armată;
Armata fără cătane,
Țara strigă: Doamne! Doamne!

Und' te uiți și und' privești,
Numai ceartă întâlnești;
Numai sfadă și ocară,
Ură, pismă 'ntre popoară.

Nori grozavi pe ceriu aleargă,
Și 'ntunecă țara 'ntreagă;
Tună, fulgeră, trăsnește,
Tot văzduhul clocotește.

Corbii zboară croncănind,
Buhele-a „Spaimă“ țipând,
Că primejdia e mare,
Urlă codrul a perzare.

Din Carpați până la Tisa
Fă pace grofule Tisa!
Așa strigă-un glas de moarte,
Că de nu „pierdute-s toate“.

Din Apus până 'n Carpați
Să fie-o țară de frați,
Din Brașov până la Fiume
Să fim toți ca frații 'n lume!

Popoarele cer dreptate,
Toți să aibă de ea parte.
Să trăească 'n limba lor,
Limba dulce-a maicelor!

Așa i-s'a spus lui Tisa
Colo sus. Și spusu-i-s'a,
Că de nu face el pace,
Vine altul și-o va face!

nit-ai ispite mari. Ești bună și milostivă; poporul de pe împrejurul acestei cetăți te binecuvintează, căci nenumărate, sunt bună-tățile ce le-ai revărsat asupra lui. Inimă Dumitale de Româncă nu poate vedea suflul de Român îndurerat fără a arde de dorul să-i alini durerea. Și îndurătoare la durerea celui mai neînsemnat din țărani ai acestor văi, ea nu poate să rămâie nepăsătoare la durerea obștii celei mari din care ai ieșit: nu mă îndoiesc că ea simte, odată cu noi toți, durerile care amărăsc traiul neamului nostru. Astăzi, Jupâneasă, poți face Românimii un bine pentru care binecuvântat în veci va fi numele Dumitale. Cunoști împilările, jafurile și fărădelegile Voevodului Sas: știi că sprijinul de căpetenie al lui Sas este fiul lui, Balce; știi că neomenia, lăcomia și desfrânarea lui Sas sunt nimicuri pe lângă patimile fiului său. Cunoști ne-mulțămirea care fierbe în țara întregă. Pentru a o mântui de năpasta ocârmuirii lui Sas, pentru a scutura jugul greu al Ungurilor, pentru întemeierea pe aceste locuri

Cum atacă hoții posta în Rusia.



În partea Rusiei numită Caucaș războaiele sunt la ordinea zilei, deși ele sunt iarăși potolite de autorități. Prin acele părți omorurile și hoțiile nu sunt lucru mare. Dar aceste întâmplări nu prea pătrund în publicitate sau de loc, sau numai mult mai târziu. Așa este și cu atacul hoților de lângă Tiflis, al cărui chip îl dam alături. O ceată de hoți călări și înarmați au sărit asupra unui car cu postă și amenință pe postași, că dacă nu le dă de voie bună tot ce au la ei, atunci îi pușcă în momentul. Bieții oameni — ce eră să facă? — s'au învoit, ca să le deie tot ce aveau, numai ca să poată scăpa cu viața. Astfel de întâmplări nu sunt rari prin Caucaș și numai când și când se poate pune mâna pe câte-o astfel de bandă de tâlhari.

a unei Domnii în care Românul să nu cunoască pe alt stăpân decât pe sine, pentru îndrumarea neamului nostru pe calea falii și măririi, răscolăune-am și pus-am noi mâna pe Cetate. De astăzi începem războiul sfânt împotriva lui Sas și împotriva Ungurilor și, cu vrerea Domnului, izbânda va incununa opintelile noastre. Românii au cucerit Cetatea în care poroncă până acum soțul Dumitale, dar marimimoiși ca totdeauna, ei au cruțat pe tovarășul Cavalerului și pe oștenii lui, numai doi din ei și-au pierdut viața. Dar scopul nostru nu eră numai să apucăm Cetatea: voiam, mai presus de tot, să punem mâna pe Balc. Și Balc nu este în Cetate, el lipsește împreună cu soțul Dumitale și cu solul unguresc. Și eu vin să te rog, în numele neamului din care ai ieșit, să ne arăți unde este ascuns Balc. Știu că îl disprețuești ca pe un neom, ca pe un mișel. Sunt gata să jur pe sfânta cruce că nu se va atinge de un păr al capului soțului d-tale și că va fi slobod să plece cu Dumneta, cu tovarășii, cu oștenii

și cu tot avutul lui, încotro va găsi cu cale. Gândește-te că prin mine auzi rugămintea unui neam întreg.

Văzând că calugărul a tăcut și așteaptă răspunsul ei, Maria, care ascultase cuvântul lui cu ochii ațintiți la pământ, răspunse, uitându-se drept la dânsul:

— Nu știu unde se află acum Balc.

— Dar, răspunse Isaia cu privirea ațintită asupra ochilor ei, știi pe unde o fugit.

Maria tresări și plecă ochii fără a răspunde. Calugărul scoase din sân crucea de abanos de care nu se despărțea nici odată:

— Jură pe această cruce că nu știi pe unde o fugit soțul Dumitale, cu Balc și cu solul unguresc.

Maria nu răspunse, ea se făcuse și mai galbină.

— Tăcerea Dumitale este o mărturisire, zise calugărul: firea Dumitale dreaptă și cinstită nu cunoaște minciuna și fuge de întrebuintarea ei. Spune-mi, fiico, pe unde o fugit Balc, și calugărul luă în mâinile lui una din mâinile Mariii.

Dar Maria își trase mâna înapoi și dicând ochii spre el, răspunse:

— Părinte, sunt Româncă și sunt dră de neamul din care m'am născut vreun vreau ca, din pricina mea, el să primească vr'o pată de necinste. Nu știu să știu pe unde o fugit soțul meu cu și cu solul unguresc. Dar, luând de s' Cavalerul Albrecht, i-am jurat credință sfânta biserică și preotul, binecuvântându-mă, mi-o spus că de acum am părăsit și mamă pentru a-l urma pe el. Crede cătră solul de care mi-am legat soarta voiu păstră întregă, el a fost binecuvântorul și mântuitorul meu, voiu ști să arăt vrednică de dânsul:

— Dar, zise calugărul, eu nu-ți cer să te arăți necredincioasă către el, mă rog, el nu va avea nici un rău dela noi, te rog numai să ne ajuti să punem mâna pe manul nostru cel mai primejdios și cel mai înviersunat, pe Balc. Știu bine că Dumitale îl urește și-l disprețuiește.

Stirile Săptămânii.

Sibiu, 17 Ianuarie n.

Numărul foi de azi s'a expedit din Sibiu Sâmbătă, — din cauza serbătorilor, — astfel că pe ziua primă de Bobotează va fi în mână tuturor abonaților noștri. Bineînțeles, în acele comune, unde posta nu vine în zi de serbătoare, o să zacă mai multe zile la posta ultimă din apropiere.

Acesta este un rău foarte mare. Și nu înțelegem, de ce nu rânduesc comunele noastre, ca *Dumineca* să se aducă totdeauna la posta în comună? Doar chiar *Dumineca* se posedă cele mai multe gazete populare la cutare postă ultimă. Să se lase de pildă ziua de Sâmbătă și să se aducă posta *Dumineca* cum și peste tot în acele zile, când se știe, că la posta ultimă vor fi zăcând câte scrisori și gazete.

E lucru grozav, că o seamă de comune se scumpesc la câteva coroane, pe cari ar trebui să le mai dea poștarului, ca eventual să le aducă posta în fiecare zi, fie de lucru sau serbătoare. O comună, care e cât de cât mai bună, trebuie să poată jertfi atât! Doar se dau destui bani comunali pentru lucruri cu mult mai neînsemnate decât posta, care în vremea de azi, a ajuns de mare însemnătate într'un stat modern.

Astăzi posta și trenul, peste tot locul, merge în ziua de Paști ca în oricare altă zi de lucru. De aceea sfătuim pe oamenii noștri, ca în acele comune, unde afacerea cu posta nu e în toată regula, să se adreseze notarului comunal cu o propunere în înțelesul de mai sus, sau un membru din reprezentanța comunală să facă o astfel de propunere în ședința reprezentanței. Să se ceară sau postă zilnică, sau aducerea ei *Dumineca* în loc de Sâmbăta ori Lunia. În fine să se caute îndreptarea relelor de acum. Cele câteva cheltuieli mai multe, sunt o nimica toată. A cere numai simplu dela noi, ca să trimitem foaia cu o zi sau două mai înainte, nu e așa ușor cum se vorbește. Noi trebuie să așteptăm de multe ori după cele mai nouă știri politice de peste săptămână până în momentul din urmă, ba de câte ori, Doamne, trebuie să lucrăm ziua și noaptea, ca să facem foaia interesantă. Pe când cutare poștărel pregetă a o aduce *Duminecă* dimineața, iar oamenii din sat încă nu se cugetă că acest rău se poate delătură prin o singură propunere în reprezentanța comunală.

Trecând serbătorile vom începe iarăși a trimite foaia Joia și Vineria înainte de amezi. În aceste zile, până sunt serbători, nu s'a putut, pe deoparte din cauza serbătorilor, pe de altă parte din cauza marelui aglomerării cu contarea abonamentelor și alte multe comande de călindare, cărți etc. Noi, din parte-ne și așa nu putem nici când prăznuii aceste serbători, altcum ar trebui să nu mai scoatem foaia în aceste zile.

„*Solia satelor*“, o foarte bună foaie populară, care timp de 2 ani a apărut în Cluj, sub conducerea dlui *Dr. Valentin Drăgan* — a încetat de-a mai apare, în urma lipsei de sprijin din partea poporului nostru, pentru care era scrisă. Un lucru foarte neplăcut acesta, fiindcă azi am fi îndreptățiți a crede, că un popor de peste trei milioane să poată susține încă odată

atâtea foi, câte sunt. Când colo vedem, că nici cele existente nu sunt sprijinite cum trebuie, deși la „*Solia satelor*“ se grupase o ceată de tineri tot unul ca unul, în frunte cu simpaticul nostru *Drăgan*.

Aflăm însă, că toți aceia, cari erau pe lângă „*Solia satelor*“ s'au grupat în jurul revistei studenților clujeni „*Noi*“, care va apare de acum înainte cu un adaus pentru țărani.

Ne bucurăm de aceasta norocoasă idee, prin care s'a încunjurat dispariția totală a unui organ popular pentru Românii din jurul Clujului. Ba cunoscând și bunele intenții și dragostea pentru neam a dlui *Dr. Eugen Bianu*, care e sufletul revistei „*Noi*“, credem că în curând se va da un nou și puternic avânt revistei susnumite.

De aceea îndemnăm și din partea noastră pe toți Românii din jurul Clujului și alte părți ca să ceară numeri de probă din revista „*Noi*“ cu adausul pentru țărani. Administrația se află în Cluj (Kolozsvár, Deák Ferencz utca 44).

Pentru fondul ziaristilor am primit zilele acestea, deodată cu trimiterea abonamentului, sumele următoare: *Dela Dumitru Gliga, Ibănești, 4 cor.; George Gorun, Sebring O., America 2 cor.; Nicolae Cionca, supr. silvanal Borgotiha, 1 cor.; Teodor Moldovan, Jabenita, 50 bani; Ioan Sabo, Vășmart, 30 bani.* Aducem cele mai călduroase mulțumite donatorilor susnumiți, cari au aflat cu cale a da și ei câțiva bănuți la acest fond menit să ușureze viața ziaristilor români, cari își pun toată puterea lor trupească și sufletească în serviciul neamului. Ar fi bine, dacă cât mai mulți de-ai noștri le-ar urma pilda!

Deschidere de cancelarie. Aduc la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocațională în Elisabetopole, în piața Nr. 14, (vis-à-vis de gimnaziul de stat). *George Onișcă*, doctor în științele juridice și politice, avocat.

E bun mersul la America sau nu? Să știe, că în vremea din urmă emigrarea la America a fost oprită din cauza turburărilor în Balcani. Acum, că treburile s'au liniștit, porunca aceasta a fost ridicată și mersul afară din țară a fost iarăși lăsat liber. Dar cererile de pașapoarte au fost așa de mari, încât cei din fruntea țării au ajuns foarte îngrijați de aceasta pornire nu prea îmbucurătoare. De aceea secretarul de stat *Sandor Ianos*, a dat o scrisoare către toți subprefecții (vicecomiții) din țară să sfătuiască pe oameni a nu-și părăsi vetrele lor așa iute și fără a se gândi ce fac. Unii dintre acești subprefecți au dat de știre secretarului, că emigrarea ar trebui oprită cu totul; alții arată, că emigrarea aduce și bani în țară. De pildă se arată cu date, că într'un singur cerc pretorial au venit pe an 80 mii coroane acasă.

Noi cari purtăm grije de soartea poporului nostru, încă am vrea să punem în cumpănă binele și răul, care ni-l'a adus America. Din convorbirile noastre cu oameni din popor, cari au fost în America s'au au rude apropiate acolo, iese la iveală, că la noi răul apasă greu în cumpănă. Din cei duși la America jumătate fac ispravă bună, dar restul nu. Și văzând aceasta ne gândim cu durere la ceata celor ce pleacă zilnic sau ar vrea să plece la America. Când binele ar fi mai mare, ne-am mai împacă cu gândul dusului, altcum nu.

Să-i ajute Dumnezeu. În București este o societate, numită „*Liga Aeriană*“, ai cărei membrii sunt toți cei ce sboară cu mașini și alții cari sprijinesc pe acești oameni îndrăsneți, ca din ce în ce mai mult se poată ajunge a stăpâni văzduhul. Președintele acestei societăți este prințul *Bibescu*, care însuși este un sburător de frunte. Zilele trecute, prințul a primit o scrisoare dela o româncă din Ardeal, așezată în România, care-i scrie, că ea ar dori să învețe pilotajul, adică umblarea cu mașina de sburat, ca apoi cu vremea să cerce ea ceace nu a reușit *Vlaicu*, de a trece munții în sbor. Prințul *Bibescu* a și chemat-o pe d-șoara *Radu* — așa o cheamă, — la București, unde Sâmbătă înaintea Crăciunului s'a suit pe un aparat de sburat, pe care-l conducea ofițerul-pilot *Capșa*. Ajută-i Doamne să poată învăța meșteșugul acesta și să-și vadă visul cu ochii, pe care *Vlaicu* nu și l-a putut vedea!

Confiscări. Poliția din Budapesta a confiscat (oprit) zilele trecute un placat, afixat din partea ziarului socialist „*Népszava*“, în care era reprezentat un muncitor încătușat în lanțuri. Asemenea și Călinarul cu acest tablou a fost confiscat, dându-se ca motiv „*ațătare*“.

Scos mort de sub ghiață. În săptămâna trecută a fost aflat în Cibin (râul Sibiului), mai în jos de căsarma honvezilor, corpul unei persoane, în care s'a constatat din partea poliției, că e servitorul din Alțina anume *George Tutli*, în vârstă de 49 ani. Acesta umblă de vre-o câteva zile târbăcit de beutura din comună în comună, fără a-și putea da samă de ceace face. Acum se văd urmările!

Vremea în 1914 va fi după socoteala unui astronom următoarea:

Ianuarie: La început nor cu ceață, în 14 senin, după 20 viforos și noros.

Februarie: Până în 24 timp senin, după asta vânt și furtuni.

Martie: Vânt, nor și rece, în 12 zăpadă, cătră a 20-a zi vânt răcoros.

Aprilie: Intreagă luna va fi răcoroasă, ploioasă. Puțin soare.

Maiu: La început răcoros, cătră a 10-a zi puțin senin, în jumătatea a doua noros și ploaie.

Iunie: Tempestăți și timp rece.

Iulie: Zile senine, dar recoroase.

August: Intreagă luna senin, cu puține furtuni.

Septembrie: Jumătatea primă cu tempestăți, a doua vreme frumoasă, senină.

Octombrie: Luna toată timp frumos, cătră 20 ploaie.

Noembrie: Vreme senină, cătră sfârșit schimbăcioasă.

Decembrie: La început rece, ceață; mai târziu senin, apoi rece și la urmă ger mare.

Dacă va fi să fie așa, iarăși o vor duce rău bieții plugari, fiind vara atât de răcoroasă. Dar să ne punem nădejdea în Dumnezeu, că nu va fi așa.

Călcată de car. Luni înainte de amezi o servitoare din Sibiu, anume *Katarina Zacheres*, a fost călcată în drumul ce duce spre Dumbravă (*Jungenwaldstrasse*) de carul măcelarului *Wolff*. Servitoarea, primind mai multe răni grele la cap, a fost transportată în spital. Contra servitorului s'a pornit cercetare.

Pojar. Precum se anunță din Deva, în comuna Silvașul-de-jos și în alte 50 comune din comitatul Hunedoarei s'a lăsat boala de pojar între copii în mod îngrozitor. S'au luat toate măsurile de lipsă din partea medicului primar și a vicecomitetului pentru împedecarea acestei epidemii; totuși le face mari greutatea atât timpul, care este din cale afară schimbător, cât și împrejurarea, că locuitorii țin în ascuns boala.

O societate pentru prelungirea vieții. În New-York (America) s'a înființat în zilele acestea o nouă societate științifică, care are de scop prelungirea vieții omeștii mai mult pe această lume. Ca președinte al societății este ales fostul președinte al Statelor-Unite Wiliam Taft, iar de ajutor al său este colonelul Gorgas, care a fost însărcinat cu lucrările igienice la canalul Panama și ambasadorul Statelor-Unite din London. Mijloacele de lipsă vor fi puse la îndemână din partea societății. Fiecare persoană, care se face pe lângă taxă membru al acestei societăți, are dreptul, de câteori i-va cere trebuința, a se folosi de leacuri și cercetări medicale gratuite. Mai departe societatea se va îngriji a da sfaturi membrilor săi: cum aceștia au să-și îngrijiască de sănătatea lor și unde se pot căpăta locuințe sănătoase; cu un cuvânt ei dezvoltă o muncă, prin care se țânțește ca sănătatea și existența omeșească să fie susținută pentru mai mulți ani îndelungați.

Bubat negru în Viena. Vineri seara, săptămâna trecută, a fost transportat la spitalul Iosif din Viena, calfa de brutar Josef Höller, care locuia în al 16-lea cerc, și la care s'a constatat bubat negru. — Se crede, că bubatul ar fi fost adus de Höller din Austria-de-sus (locul nașterii lui), unde a fost dus pe serbătorile Crăciunului.

Viscole și vărsări de ape. Dupăcum se telegrafează din Geneva (în Elveția), pe acolo după mai multe zile de iarnă împreunate cu geruri, a urmat o grabnică scădere a frigului, căzând ploi din greu, așa încât mai multe ape au eșit din alviile lor, aminințând orașe și populațiunea cu inecări și pricinuind pagube însemnate. — Din Germania asemenea se anunță, că în urma topirii zăpezii prea repezi și a ploilor, mai multe comune, mai cu seamă din împrejurimea Württemberg-ului, au suferit foarte mult în urma vărsărilor de ape. — În unele părți, mai în timpul din urmă, a început a ninge și a viscoli din greu, așa încât umblarea pe liniile ferate se poate face numai pe lângă întâzieri foarte mari. Anume trenul Expres-Orient Paris—Viena, care avea să sosească în München la 10 ore 16 minute înainte de amiază a sosit într'o zi numai la 12 $\frac{1}{2}$ amiază. Trenul accelerat Paris—Viena, care avea să sosească în München dimineața la orele 8 și 35 minute, a sosit numai la amiază la 12 $\frac{1}{4}$. — În Norvegia, dupăcum se vestește din Christiania, domnește un ger mare, așa încât oamenii cu greu cutează a ieși din case în liber pe strade. — Din Petersburg (Rusia) se anunță, că în 12 Ianuarie n. un des-părțământ de 60 recruți, care a plecat din Kronstadt spre Oranienbaum peste Marea înghețată, au fost surprinși de un vifor, în urma căruia aceștia și-au pierdut direcția, nemai putându-se afla nimic despre ei până în ziua de azi. Se crede, că toți 60 s'ar fi aflând undeva înghețați.

Întâzieri de trenuri. Duminică seara un vagon al trenului ce venia din Făgăraș către Sibiu a sărit de pe șini în stațiunea Șelimbăr (lângă Sibiu), pricinuind astfel întâziere mare nu numai acestuia, dar și trenului ce avea să plece spre Cisnădie. Alte nenorociri sau pagube n'au fost.

Păcatul greu tot să descopere! Unde nu-i binecuvântarea lui Dumnezeu, acolo lucrurile nu au sfârșit bun. Văduva Stefan Spilka trăia de vre-o zece ani în nelegiuire cu Vasile Vasilivecz. Aceasta se plânse într'o zi jandarmilor, că soțul ei de vre-o lună de zile a părăsit-o și nu știe unde se află. Jandarmeria cercetând în afacere, a aflat, cecece văduva Spilka n'ar fi dorit să se afle, și anume: că ea însași a răpus pe Vasilivecz, dimpreună cu un fiu al ei. Acum își ispășește păcatul greu, în întunecimea temniții.

Înghețat. Mercuri în 14 Ianuarie n. niște călători au aflat pe lângă drumul de țară dintre Cristian și Săcel (lângă Sibiu) într'o colibă corpul neînsuflețit și înghețat al unui om necunoscut. Dupăcum se dă cu socoteala nenorocitul ar fi un cerșitor.

Pe cine-aduci în casă. O fetișcană, nu de prea mare speranță, cu numele Gizela Borik, în vârstă de 14 ani, eră servitoare la funcționarul de tren Gotthilf Bela din Pesta. Acesta avea o copilă abia de 6 luni, pe care o nutria cu biberonul (din glaje). Servitoarea, că vezi Doamne, copila îi dă prea mult de lucru, s'a gândit, că punând șpirit denaturat în glaje și sugând copila, va scăpa de multul spălat și alte griji, ce avea cu ea. Gândit și făcut. Dar, Dumnezeu nu lasă toate blăstămățiile până în sfârșit. Părinții au băgat de samă la timp planul diavolesc al servitoarei, pe care au dat-o pe mâna poliției. — Frumoasă nădejde, de o așa mamă, ce se va alege din aceea fată!

Și pe apă și prin foc. Toți, câți am fost recrutați la oaste, ne aducem aminte de cuvintele acestea, cari se cuprind în jurământul depus de recruți cu ocaziunea așentării. Puțini vor fi însă aceia, cari știu că vorbele acestea se cuprind și în legea de execuție. Cel puțin așa se arată cazul întreprinzătorului Tombácz din Seghedin. El avea mai multe luntrii (vaporase), cu cari ducea marfă dintr'un loc în altul, pe Tisa. Un creditor al lui îl părăse pentru ceva datorie pe Tombácz, prin avocat, care dimpreună cu executorul s'a urcat în o luntriță și în mijlocul râului a secestrat (cuprins) vaporul întreprinzătorului. — Grozav avocat!

Din fărâdelegile orașelor mari. În zilele trecute doi cărăuși descărcau petri pe țărmurul Dunării în Pesta. Unul dintre ei vede, că pe Dunăre plutește o corfă mare, frumoasă. Se scoboară amândoi pe treptele cari duceau la fața apei, apoi cu mare greutate trag și scot corfa afară, care era foarte grea. Veseli în gândul lor, că au pus mâna pe cine știe ce scumpeturi, duc corfa la un loc mai ferit, să nu-i vadă lumea și rup cele două lăcate de pe ea. Mare le-a fost mirarea și mai mare spaima, când în loc de aurituri sau alte lucruri scumpe, la cari se gândeau, au aflat în ladă o femeie moartă. Încunoștiințată poliția s'a pus pe lucru, ca să afle pe ucigașul, dar până acum n'a putut fi prins. Noi credem însă, că chiar dacă va scăpa de pedeapsa legii, el totuși nu va scăpa de pedeapsa lui Dumnezeu, care toate le vede și le știe.

ECONOMIE

Școala pentru economie și industria de casă

a Reuniunii femeilor române din Sibiu

Această reuniune, având în vedere slaba pregătire a fetelor noastre pentru viața și frumoasa chemare ce ele au în viața și constatând puțina educațiune (creșterea națională pe care o primesc în școlile noastre, a hotărît a face din școala de menaj nu numai un curs de bucătărie, ci un curs pentru înmulțirea tuturor cunoștințelor teoretice și practice a ocupațiilor casnice. Cursul, în care elevele pe lângă partea teoretică și practică a ocupațiilor casnice poartă primă și instrucțiunea de lipsă a tuturor direcțiunilor precum: economia casă, igiena, comptabilitatea menajeră, medicina alimentară, reguli pentru creșterea copiilor, literatura românească, cursuri de grădinarie etc., pentru a putea corăspunde cererilor timpului de azi, care pretinde de la femeie pe lângă însușirile casnice și o instrucțiune mai îngrijită. Școala pentru economie și industria de casă, are o secțiune economică și una industrială. Instrucțiunile secțiunii economice cuprind o parte teoretică și una practică.

Partea practică. 1. Prepararea bucatelor simple, prepararea bucatelor pe ocaziuni. 2. Cunoașterea, conservarea și prepararea cărnurilor albe (paseri, vițel) și cărnurilor roșii (vită, porc, berbec), a peștelui, a racilor, broaștelor, melcilor etc. 3. Cunoașterea și prepararea legumelor și conservarea lor sub diferite forme precum: uscate, sărate, conserve în oțet, conserve procedeu Rex. 4. Cunoașterea fructelor și prepararea lor pentru trebuințele zilnice și conservarea lor sub diferite forme, precum: uscate, compot, marmeladă, dulceață, șerbet, sirop, licher, vin. 5. Prepararea pâinii, și a cozonacilor (colaci) și a diferitelor prăjituri. 6. Aranjarea meselor, prezentarea bucatelor și modul de a le servi pe diferite ocaziuni. 7. Compunerea listelor de bucate pentru ocaziuni și pentru familie potrivit cu starea materială, cu anotimpul, cu starea sanitară, cu etatea și cu ocupațiile membrilor familiei. 8. Îngrijirea și curățarea sărilor de curte. 9. Curățirea odăilor și păstrarea ordinii. 10. Spălătul și călcatul bucatelor simple și al celor întărite; spălătul și călcatul stofelor de lână și de mătase și scoaterea petelor de pe rufe și haine. 11. Prepararea săpunului. 12. Grădinaritul.

Cursul acestei secțiuni ține cinci luni, de la 1 Septembrie st. n. până la 1 Februarie, sau de la 1 Februarie până la 1 Iulie st. n. Elevele cursului de menaj sunt obligate a trece în timpul liber în secțiunea industrială, unde vor lucra în timpul vacanțelor cinci luni următoarele: rufărie: o cămașă de zi, o păreche de pantaloni, un camisol, lucruri de lux în stil românesc; croitorie: o bluză simplă, o păreche de foi (fustă simplă), și cărpitul rufelor și al hainelor. Elevele secțiunii de menaj sunt toate în vârstă de 15 ani, sunt preferite cele cu clase civile. Taxele sunt de 70 coroane lunar, din care 10 cor. se socotesc pentru instrucțiunea industrială. Taxele se plătesc înainte, fie lunar, fie pe cursul întreg. Afară de această taxă mai e o taxă de înscriere.



Atențiune!

50,000 părechi de ghete
4 părechi de ghete numai cor. 8—

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndemnat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșată, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fasonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai cor. 8—. Trimitere per rambursă

A. GELB, Export de ghete
Krakau Nr. 40
Schimbul e admis sau banii retour.

Prima neguțatorie mare de vinuri Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“

SPECIALITĂȚI:
Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Fabrică de licheri și ferbătorie de rachuri o o o
Mare neguțatorie de rachuri de o Droidl, Trevere și Prune o o o o o

Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyseben)
recomandă încheierea de

asigurări pe viață

în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.	Asigurări mixte cu solvirea condiționat de două ori a capitalului
--	---

Asigurări ample și mixte cu participare de 40%, la câștig.

Asigurări de foc

deosemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Capitale asigurate pe viață	K 5.458.689-48
Pagube de incendiu	5.456.649-67
la total a fost la Transsyl- } asig. pe viață	11.740.710-
vania la 31 Dec. 1912 } asig. de foc	133.667.241-
Capital de fondare și rezerve	2.603.400-

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agențiile.

Personae pricepute la stăceri de asigurare (acțizitori), cari au legături bune în orice țară în provincie, să primesc la serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

Examinarea de armăsari în Oldenburg (Germania)

va avea loc în 4, 5 și 6 Februarie 1914.
Tot atunci se va ține
mare târg de armăsari
în care stau de vânzare
cam 300 de armăsari de 3 ani și mai bătrâni

Ocazia cea mai favorabilă pentru cumpărarea de armăsari de prăsilă, prăsilă din cel mai tari și eleganți cai de ham din Oldenburg. Informațiuni mai de aproape, (precum și locuința vânzătorilor, cataloage etc.) se dau prin
Dereln der Oldenburger Hengsthalter
Oldenburg im Groseherzogtum, Pferdemarkt 4.

Depozit bogat sortat!

A. Henrich & W. Müller

Prima fabrică de piele sibiană
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

Își recomandă fabricatele lor precum: tălpi pentru opinci din piel întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupons și tălpi de bivoli cu margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment la
Părechi de opinci tăiate pentru femei, bărbați și copii.
Brandsohlkipsen și diferite buciți de tălpi cărate.
Piel de vacă de vacă, lucii sau și la pregătirea lor
Pittinguri de ielna,
Kipse de vacă,
Piel de vițel de vacă,
Piel crepată de vacă, Boxpittlinge, Mnst-boxe, Roxcauf, Chevreaux în diferite fărbi și fabricate. Piel de oaie în fărbi diverse. Căptușeli de oaie. Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

Călcaie de gumă.

Diferite lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghete (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide! Fabricate proprii!
Serviciu conștient exact!

Carte nouă: ANECDOTE

cu un adaus: „Insemnări autobiografice“
de **Teodor V. Borza**

Variatul și bogatul cuprins al acestei broșuri e următorul:

În loc de prefață	Diavolul și păcălitorii
Din viața preotului Teodor V. Borza, autobiografie	Medișan, la 28 August 1869
Elie căsătorit	Un mire cinstit în cotof
O predică frumoasă	Țiganul cinstit
Reamintire din anul 1842	Țiganul vânzător
Sasul și Românul	Țiganul husar
Solerul la Milișești (1897)	Nădragii Țiganului
Popa săseș și predică	Sasul păcurar
Sasul și boii	Țiganul cărturar — Păcălitorii
Un volnic cu alt volnic	Îngropăciunea Valvodului
Solerul la Vânăș	O predică pe un vâlc de satof
Sasul eutregios	Un toast
Cula merge la pește	La Sângiora, grație de cel pro- topop Georgeu Sincu
Cula iarăși la pește	Un peștor surd
Un toast, finit la adunarea des-	O nunță țigănească

Se poate procura cu prețul de 80 bani, trimis înainte, dela Librăria „Foaia Poporului“ în Sibiu, precum și dela autor în Bozra (Mihályfalva) u. p. Șelca mare (Nagyseben)

Jumătate cinstit!

La producerea de materii din atelierul meu, cad zilnic mari părți de resturi, pe cari pentru a le mijloci depărtarea lor din cale, sunt silit
a le vinde cu orice preț, anume:

40—45 metri resturi pentru 18 cor.

Resturile constau din:

Diverse materii de haine, în colori moderne.
Așternuturi pentru paturi, calitatea I., în colori pistruițe, învârgate, roși, lila sau albastre.
Pânză de in albă pentru premele și albituri de pat.
Oxford (un fel de pânză de bumbac) pentru cămeși bărbătești, calitate de strapață.
Barchete și fiane pentru șurte și haine.

Aceste resturi sunt curate, se pot spăla și sunt fără defecte; ele au lungimea de 4—12 metri și pentru aceasta fiecare bucată este de cel mai mare folos. Cea mai mică cumpărare este 1 pachet de 40—45 metri și se face pe lângă rambursă. — Mustre din acestea resturi nu se trimit, dar în schimb, în caz de neconveniență, să retrimite banii.

1520
S. STEIN, Leinen-Weber, NACHOD, (Böhmen)

La comanda de la orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintesci ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin

„Foaia Poporului“

De cetit de cei constipați.

Doamna Corvetat este în vârstă de patruzeci ani. Ea era turmentată de mai mulți ani de niște dureri de stomac. „Digestia mea, scrie ea, se operă cu mari greutăți, câteodată chiar devine imposibilă.

În cursul verei trecute, aveam aproape continuu dureri la stomac și în pân-tece. Aveam asemenea o constipație rebelă. Devenisem de o slăbiciune extremă, nu mă mai puteam ține pe picioare, în cât a trebuit să renunț la orice preumblare deși locuiesc la țară într-o localitate încântătoare



D-na CORVETAT

Încercasem tot felul de remedii, fier, băi de mare, apele de seltz, etc. În desperare de cauză, încercasem homeopathia, dar n'am văzut nici un folos.

În fine, într-o zi, luai Cărbune de Belloc.

Primul efect fu, că mă putui ușura: constipația mea, pe care nime nu o putuse învinge, dispăru; apoi, începui să mănânc ceva bucate și chiar să digeréz friptura. După 8 sau 10 zile, eram complet restabilită și recăpătăm curând culoarea și grăsimea obișnuită.

Semnat: Louise Corvetat, la Beaulieu, 9 Iunie 1895.

Întrebuințarea Cărbunelui de Belloc în doză de 2-3 lingurițe după fiecare masă, ajunge, într-adevăr, pentru a vindeca în câteva zile boalele de stomac, chiar și pe cele mai vechi și mai rebelă la orice tratament. El produce în stomac o senzațiune plăcută, dă poftă de mâncare, grăbește digestiunea și face să dispară constipația.

Este suveran contra îngreunării stomacului după masă, contra migrenelor rezultând din reana digestiune, contra greței, sughițului și tuturor afecțiunilor nervoase ale stomacului și intestinelor.

Mijlocul cel mai simplu de-a lua praful de Belloc este de a-l topi amestecându-l într-un pahar cu apă curată sau zaharată pentru a-l bea apoi după voie, dintr'odată sau de mai multeori.

Cărbunele de Belloc nu poate face decât bine, niciodată rău, oricare ar fi doza în care o luat. Se găsește în toate farmaciile și drogeriile. Preparațiunea: Paris, 19, rue Jacob. — Prețul pentru o sticlă pulvere cor. 275, pentru o sticlă pilule cor. 225.

S'a încercat a se face imitațiuni ale Cărbunelui de Belloc, dar ele sunt ineficace și nu vindecă fiindcă sunt rău preparate.

Pentru a evita orice eroare, priviți bine dacă eticheta, flaconului poartă numele lui Belloc.

P.-S. Persoanele cari nu se pot obișnui a înghiți praful de Cărbune, pot să-l înlocuiască cu Pastilele de Belloc, luând 2 sau 3 pastile după fiecare masă și ori de câteori au dureri.

Se obțin aceleași efecte sslutare și o vindecare tot atât de sigură.

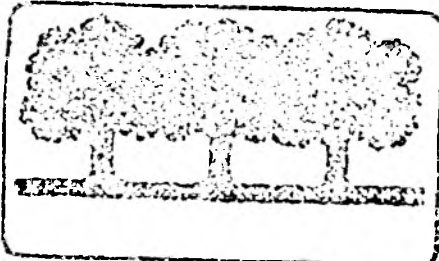
Aceste pastile conțin numai cărbune pur. E destul a le pune în gură unde ele se disolvă singure și a înghiți saliva.

≡ Berea albă și neagră din ≡ Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

□ □ □ □ □

Această bere e cunoscută și se bea cu plăcere de toți cari cunosc, atât la oraș cât și la sate



□ □ □ □ □

Că berea noastră e foarte cunoscută se poate vedea și de acolo că cum vântul se mișcă mereu

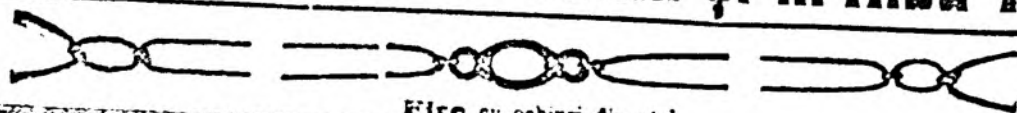


e cel mai bun
călcâiu de gumi

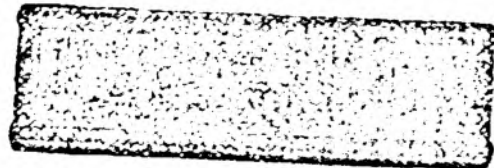
Reprezentanță pentru
Sibiu și împrejurime

A. Henrich & W. Müller, Sibiu

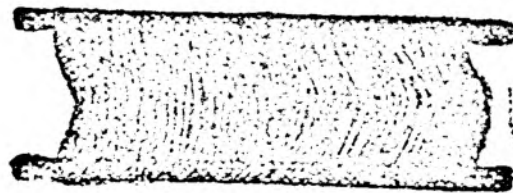
CAROL F. JICHELÎ în Sibiu și în Alba-Iulia



Fire cu ochiuri din oțel

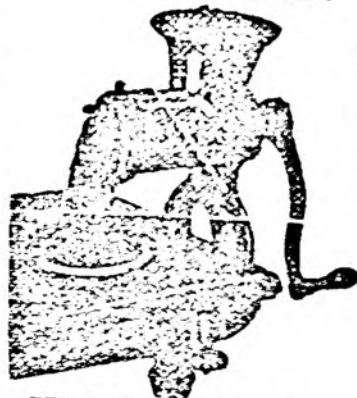


Spete de țesut cu dinți din oțel și alamă, la toate mărimile



Itțe (Garnituri de răboiu)

Lista de prețuri Nr. 261 despre unelte pentru țesătorii și rotife de tora, să trimit la dorință gratis și franco



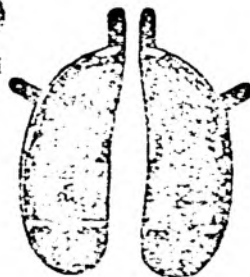
Mașină de tocat carne, țincuită, calitatea primă



Cuțite de bucatărie, de măcelari precum și bricege de calitate primă „Solinger” fabricat



Patine, săni și clopoței pentru săni



Potcoave de zarnă pentru boi

Nu-i reclamă — ei e fapt
că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

Haine pentru domni, dame
= băieți, fete și copii =
bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame

Mare alegere!
Prețuri fără
concurență!

Cel mai mare
depozit
de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandei de corp

Viță americană altoită precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite variații furnizează renunită și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.



Fr. Caspari

Meding-Medgyes (Nagyküküllő vm.)
Serviciu conștiințios. — Soluri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe descrieri de multumire, primite din toate părțile țării, astfel ca înainte de a face comandă,oric ne poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dâii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188

Postapocamă mag. 29.349

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grădinel.

Persoanele cunoscute ca vizitatori bani și ca legători — pot fi primite oricând la serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Banca generală de asigurare

Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale.

In loc de cor. 12.— numai Coroane 5.—

1000 perechi de ghete cu băieri, conform desenului de sus, tot din piele bună și talpă tare bătută ou cule, cari au fost comandate pentru a se trimite în Balcani dar au rămas înșop din cauza războiului.

Exporthaus „Perfekt” Wien, VII., Neustiftgasse 137/5B

Escelente vinuri de masă

pe lângă prețuri moderate se află la

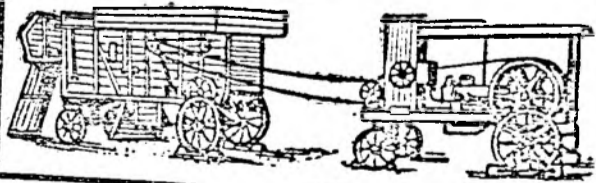
WILH. JIRELI

SIBIU, strada Urezului Nr. 7

AGRICOLA întreprindere de mașini agricole și motoare

BUDAPEST, V., Kőráll-utca 9

Ce e bun e și ieftin!



Ce e bun e și ieftin!

Motoare de ulei brut originale șvediane și originale Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.

Motoare de benzin și ulei brut pentru garnituri de teler, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

1371

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de servire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

Corespondență românească.

Tot solul de artileria tehnică

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie” Sibiu, strada Cenei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Tot felul de ghete, în orice anolimp, cu prețuri de reclamă.

Prețuri:

Table with columns for shoe types (e.g., Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv) and prices in Koronas.

Principiul meu este: Căști puțin, vânzare mare!



Table with columns for shoe types (e.g., Ghete în Chevreaux sau Box) and prices in Koronas.

Mare alegere în:

Cisime pentru copii și domni. = Camași cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 cor.

În dumineci și sărbători e deschis până la 10 ore a. m.

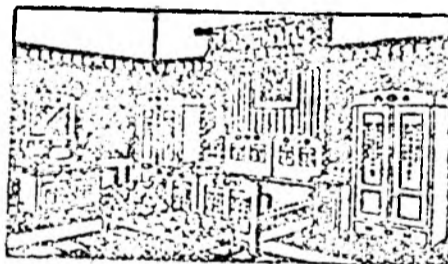
MOBILE lucrate solid și conștientos...

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile SIBIU - NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în: mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, instituții, cafenele și restaurațiuni

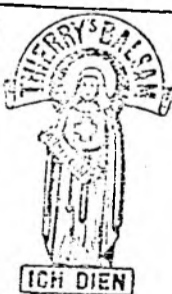
Telefon Nr. 47 cu legătură la com. Intreg



Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Balsamul apotecarului A. Thierry



Allein echter Balsam aus der Apotheke des Apothekers A. Thierry in Pregrada bei Pilschitz-Sauerbrunn

este un mijloc neîntrecut la boale de plămâni și de piept, moderează catarrul, oprește flegrma, ștergează durerile tusei. Are efect excelent la aprindere de gât, răgușeală și la boale de gât, friguri, înțepeli, șgârțuiri în stomac și colică.

A. Thierry, apotecă la Ingerul păzitor în Pregrada bei Rohitsch 12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă mare specială cor. 5/1

Allfie-Centifolia a lui Thierry

Singura veritabilă 1072

impiedică și oprește înveninarea sângelui. Face de prisos operațiile. Se folosește: la femei cari lăptează, la pornirea lăptelui, împotriva imbecilității, inflamații de picioare sau de os, rănii, picioare umflute și la mănecarea osului; apoi la rănii de sabie, împănșături, impănșături, tăieturi și sdruncinări, precum și la înlăturarea din corp a obiectelor străine, ca: sticla, țanduri, pietriș, alice, spini etc., la tot felul de umflături rănii, carbunc, chiar și la cancer (rac); la neagi pe mâni sau la picioare, beșici, rănii la picioare, rănii de arsurii, la alăbire provenită din zăcut mult, beșic de sânge, curgeri de urechi etc. etc. 2 cuii costă K 3/60, pe lângă trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă. Se capătă la apotecarul Török Jozsef în Budapesta și în cele mai multe apoteci din țară.

A. THIERRY, Apotecă la Ingerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohits-Sauerbrunn).

MEINER DE HAARS e cea mai nouă stilăștie lucrată

Cremă pentru mâni și față și cea mai bună mijlocire igienică a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. Doza cor. 1-60

8 zile de probă

trimite la ori-si-cine cu rambursă din orologioarele de mai jos (în care timp se pot schimba ori cere banii retur) și anume:

Orologiu american de nichel.	cor. 2-80
patent Roskopf	cor. 3-
american Goldin	cor. 3-50
de tren Roskopf	cor. 4-
Roskopf cu 2 capace	cor. 4-50
lat	cor. 5-
cu 2 capace, imitație de argint	cor. 6-
de aur 14 carate	cor. 18-
original Omega	cor. 20-
deșteptător de concurență, 12 cm. înalt	cor. 2-
marca Junghaus	cor. 3-
cu cadran Radium	cor. 4-
Radium, cu 2 clopote	cor. 5-
	cor. 6-
cu muzică	cor. 8-
ndulă, 75 cm. înalt	cor. 8-
cu sunet de clopot	cor. 10-
cu automat de muzică și baterie	cor. 14-
rotund cu deșteptător.	cor. 6-

Garante pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.

Max Böhmel, = WIEN, IV. =
Margarethenstrasse 27/750
1405 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

Ludovic Ferencz
croitor de bărbași
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. l. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile
sosite chiar acum, pentru haine de bărbași stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquette și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pantaloni și „Raglan”, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Binecunoscutele resturi de Moravia
Rochii de dame din Loden
sunt leștine și se află în cea mai bună calitate numai la firma

I. Ingrositor Webwarenerzeugung
JOSEF MASIK
în INGROWITZ, Mähren (Austria).
Aceste stoffe de Loden sunt o mărță minunată pentru revănzători, de sarco sunt foarte iubite de dame. — Cereți oferte. 1222

100.000 orologioare!

Din cauza războiului, bătănie sunt alite a pune în vânzare 100.000 de orologioare din argint limitat cu mașinărie Anker-Romont, excelentă așezată în Rubina, care au fost designate pentru Turcia, pe lângă prețurile bazice de 3 Cor, încala 3 buc. Cor. 5-80, 5 buc. Cor. 14-, 10 buc. Cor. 17-.

Aparăți minorați au intrat în această orologarie de a și comandă acest orologiu excelent și în'adovărit se jumătate cinșit. Comandă numai două, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig
Uhrenfabrikslager, Neu Sand'z 6 24

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“
institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Ellsabetopole, Lugoș, Mediaș și Mureșoșorhelu
Agenturi: Orșova, Sănmărlin, Sănmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 0,000.000.-
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.-
Portofel de cambli	„ 17,700.000.-
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400.-
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.-
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.-

Primește depuneri **5-5 ¹/₂ %** spre fructificare cu **5-5 ¹/₂ %** după terminul de abdicere, plătiad însuși darea de Interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pleși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile Institutului.

Direcțiunea.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT. G. & FEIRI. W.
(odănoară Societatea curelărilor)
Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole pentru căroșut, călărit, vânăt, sport și volaj, poeluzzi și precovățuri, portimoneo și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de esuit și legut, Sky (vârșob) permanent în deposit.

Toate articolele din brânzele numite și reparatura lor se execută prompt și leștin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimite franco. — Comandă prin postă se execută prompt și conștiențios —

Mare deposit de hainuri pentru cal dela soluri cele mai ieștine până la cele mai fine, coperitoare (joluri) de cal și colere de călătorie.

Sentit prin loc



Imitațiunile se urmăresc prin lege

La fusă, răgușeli și troacănu există alt mijloc mai bun de cât veritabile

Bomboanele Menthomel

care vindecă cu efect repede și sigur, sunt plăcute la lăut, au gust deplin bun, nu vatămă stomacul și promovează pofta de mănăcare.

Prețul unui carton 40 fileri.

De căpăt în toate farmaciile și drogeriile. — La cumpărare să se observe la numele „Menthomel”. — Pe fiecare carton trebuie să figureze clicheul celor 4 pitici mai sus alăturați.

Fabrica: **A. EGGER și FIJUG**
liferant de curte cea. și reg. WIEN.

Hagerbräu



FRAȚII HAGER
= Bererle în Sibiu =

recomandă escelentele și durabilole Berri pentru export

Bere albă Lager
și
Bere Bock

...
Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu